

Asia: VN/9996/2019

FOSSIILITTOMAN LIIKENTEN TIEKARTTA - LUONNOS VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI KOTIMAAN LIIKENTEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISESTÄ

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö 15.1.2021, VN/9996/2019

Finavia Oyj:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä. Lausunto on pyydetty toimittamaan 19.2.2021 mennessä.

Finavia Oyj lausuu luonnoksesta seuraavaa.

Luonnos valtioneuvoston päätökseksi perustuu laajaan Fossiilittoman liikenteen tiekartta - työryhmän loppuraporttiin, joka julkaistiin loka-kuussa 2020. Finavia osallistui laatimistyötä varten asetettuun työryhmään, ja erityisesti sen lentoliikenne -alatyöryhmään. Tiekarttatyön raportin perusteella on valmisteltu oma luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi lentoliikenteen päästöjen vähentämisestä. Finavia on antanut siitä lausunnon 15.1.2021.

Nyt lausuttavana oleva luonnos periaatepäätökseksi koskee erityisesti tieliikennettä. Lentoliikennettä käsitellään vain sivuten muiden liikennemuotojen toimenpiteitä.

Finavia pitää tärkeänä, että kestävästi tuotettuja uusiutuvia polttoaineita ohjataan valtion toimien lentoliikenteen käyttöön riittävästi 2020- ja 2030-luvuilla. Lentokoneiden tekniikka uusiutuu siten, että sähkö- ja vety tulevat olemaan merkittäviä käyttövoimia 2040-luvulta alkaen. Siihen saakka ja pitkällä lennoilla tämän jälkeenkin käyttövoimana ovat poltettavat nesteet, jotka enenevästi valmistetaan ns. sähköpolttoaineina syntetisoimalla yksinkertaisista hiilivedyistä ja hiilidioksidista. Kestävyyssuhteiden mukaan valmistettujen polttoaineiden hinta tulee nousemaan, sillä tieliikenteessä niiden kysyntä kasvaa lainsäädäntötoimien vuoksi. Tästä syystä valtion on säädösteitse voitava turvata se, että lentoliikenteessä uusiutuvien polttoaineiden tarve voidaan hoitaa kohtuullisilla kustannuksilla.

Kaupallinen lentotoiminta sähkövoimaisilla lentokoneilla alkaa viimeistään 2030-luvun alussa. Tällöin kyse on koneista, joiden akuston koko on luokkaa yksi MWh ja niillä lennetään lyhyitä, lähinnä kotimaan lentovälejä. Akustojen lataaminen monilla pienimmillä lentoasemilla tulee vaatimaan merkittäviä investointeja suuren tehon-tarpeen vuoksi, sillä lentoasemien sähköverkostoa ei ole mitoitettu sähkölentokoneliikenteelle. Viimeistään 2020-luvun lopulla valtion tulee päättää mekanismista, jolla lentokoneiden latausinfra rakentamista lentoasemilla tuetaan siten, että päästöt poistava sähkölentäminen on Suomessa mahdollista.

Periaatepäätöksen kanssa samaan aikaan lausuntokierroksella on Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (VLJS). Sen tavoitteena on liikennejärjestelmän optimoimisella varmistaa riittävät liikenneyhteydet ja samalla vähentää hiilipäästöjä. Liikennejärjestelmän tehostamistoimien vaikutuksia päästöihin käsitellään myös periaatepäätöksessä. Tiekarttatyön kokonaisuudessa sekä liikennejärjestelmätyössä tulisi molemmissa tarkastella syvällisemmin myös lentoliikennettä osana liikennejärjestelmää sekä lentoasemaverkoston todellisia asiakastarpeita. Mikäli lentoja keskitettäisiin nykyistä enemmän vähäliikenteisiltä lentoasemilta suuremmille lentoasemille voitaisiin niiden lentotarjontaa lisätä, samalla kun joukkoliikenneyhteyksien kehittämisellä lentoasemien vaikutusalueelta voitaisiin varmistaa palvelutason säilyminen ja matkakettujen tehokkuus. Tämä todennäköisimmin myös vähentäisi kotimaan lentoliikenteen päästöjä lentojen keskimääräisen täyttöasteen kasvaessa.

Lausuttavassa periaatepäätöksessä ei käsitellä liikenteen solmukohtien, kuten satamien, rautatieasemien ja lentoasemien infrastruktuurin ja liikenteelle annettavien palvelujen ympäristötehokkuutta. Finavia toteaa, että sen oma toiminta lentoasemillaan on ollut hiili-neutraalia jo vuodesta 2019 saakka. Tämä on voitu saavuttaa mm. siirtymällä käyttämään 100% uusiutuvaa polttoainetta diesel-kalustossa ja kompensoimalla kaikki jäännöspäästöt. Tavoitteena on uusiutuvan energian käytön lisääminen ja tulevaisuudessa päästöjen nettonollataso lentoasemien omassa toiminnassa.

Erikseen Finavia ottaa kalustohankinnoissaan huomioon tulevan ns. puhtaiden ajoneuvojen direktiivin vaatimukset.

Lisätietoja Finaviassa antaa kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen, puhelin 020 708 2276, mikko.viinikainen@finavia.fi.

Viinikainen Mikko
Finavia Oyj